

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Postán vagy Pécseltől hátha külföldre: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FÉL ÉVRE 2 " 50 " NEGYED ÉVRE 1 " 25 " EGYES SZÁM 10 kr. (legyen minden szombat.) Egyes számok kaphatók Weidinger Nándor könyvker. (Szőcshy-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA: Egy 30-aszobos petitor egy-azéri megjelenéséért 6 kr., 3-azériért 5 kr., 10-azériért 4 kr. fizetendő. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. A nyilatkozó 1 polt sora 10 kr. A hirdetés díj előre fizetendő.

Szerkesztőség: János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖZSLI JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai kltvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal: János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak

Tisza Kálmán.

Nem maradhat! Akármint mondjon a kormánypartí sájt, nem hiszünk, hogy minden a réginel maradjon azok után, mik az utolsó hetekben történtek.

Tisza Kálmánról tudta mindenki, hogy szívós természetének minden atómjával fog ragaszkodni a hatalomhoz és addig le nem mond, míg csak felülről ki nem adják neki az utlevelet és azért senkit se lepett meg a miniszterelnök szöszegése sem, mit a szabadelvű-kör keddi ülésén elkövetett, midőn kijelenté, hogy most már hajlandó a véderőjavaslat 14. szakaszának megváltoztatásához is hozzá járulni, holott még csak egy pár nap előtt esküdött, hogy ő az illető szakaszról egyetlen betűt sem enged.

Egy miniszter, ki a nemzet alkotmányos jogaival ily könnyelműen játszik, a ki csak a presszióknak enged, a nemzet szuverén kívánságát azonban bünös göggel megveti, a ki egyik napon tünnepélyesen esküszik, hogy ő nem képes a sérelmes szakasz megváltoztatását kieszközölni, másnap pedig odaáll és pártját maga kínálja meg a „változhatatlannak” állított szakasz elejtésével, az olyan ember nemcsak Magyarország miniszterelnöke nem lehet, de mint bolto-szegéd se szolgálhatna becületel tüzében, a hol a kimondott szóra még adni szoktak valamit.

Hová jut majd a politikai és a társadalmi morál, ha maga a kormány feje az adott szó szentségét oly kevésre becstüli, mint Tisza Kálmán?

Nem, nem maradhat a magyar kormány élén; mert nem lehet tünni, hogy a hatalomhoz való lázas ragaszkodás tultegye magát a politikai erkölcs legelembib követelésein. A függetlenségi párt meg fogja tenni kötelességét és fel fogja hívni a miniszterelnököt annak igazolására, hogy nem az ő makacssága, hanem csakugyan más tényező akadályozta meg őt a nemzeti óhajok teljesítésében.

Felfogják hívni, hogy tegyen valamást a nemzet színe előtt, hogy ki az oka annak a komédiának, melyet a nemzet legdrágább kincseivel játszanak és hogy ki akadályozta meg őt abban, hogy nem mindjárt — a nemzeti felháborodás első nyilatkozatai

után — adta meg azt az engedményt, a mit kedden a szabadelvűpárt értekezletén bejelentett?

Mert nem csekélység ám, ha egy miniszter azt mondja: Ezt én kereszttül nem vihethem, inkább lemondok! és másnap meg azazalközöszt be, hogy mégis inkább keresztülviszem, mintsem lemondjak.

A miniszter, kinek kezében óriási hatalom és a nemzet egész bizalma központosul a haza iránt annyi szeretettel tartozik, hogy megkísérjelen minden módot a nemzeti jogok hathatós védelmére.

Tisza Kálmán azonban bebizonyította, hogy neki Magyarország bliktri, hogy lelkében egyetlenegy hír sincs, melyet hazafias érzelmek mozgatnának.

Ha ő első sorban magyar ember és nem a bécsi katonapárt magyarországi helytartója, akkor megkísérelte volna saját jószántából azt, a mire a nemzet — ugyszólván — korbáccsal kergette és csak akkor mondott volna le, ha legnagyobb erőfeszítése is dugába dől, anélkül, hogy a nemzet számára ki tudta volna vinni jogainak elismerését.

De a mit ő cselekedett, épp az ellenkezőt tanúsítja. Nem a nemzet, hanem a bécsi katonapárt érdekében tette meg a legnagyobb erőfeszítéseket, hogy a nemzeti akaratot a szoldatzsaka igájába hajtsa.

És csak most, mikor kiderült, hogy a nemzet Tisza Kálmán fondorlatainak nem ült fel, kezdenek engedményt tenni, még pedig olyant, a miről Tisza Kálmán azt állította, hogy azt kivívnia lehetetlenség.

Hogy ezzel Tisza Kálmán álhaszfiságáról végre lehullott a lepel és csukledeteinek rútt öngzésen alapuló rugói egész meztelenségükben állanak a nemzet előtt, azt ma már átlátja mindenki.

Épp azért felesleges bővebben foglalkozunk azzal az engedménnyel is, mit porhíntés gyanánt a nemzet félrevezetésére a szabadelvű-körben akkora zajjal bejelentett.

Mit ér a 14. §-nak minden alkotmánygaranciáját, ha ugyancsak a véderő-törvényjavaslat 25. §-át csinítkatlanul fentartják és egész leplezetlenül a magyar nemzeti szellem elosztrákositását készítik elő?

Mi nem az osztrák birodalmi népszámára akarjuk megmenteni az alkotmányt, hanem a magyar nemzet számára. És hogy a magyar nemzet fennálljon, fejlődjék és erős legyen, ahoz első sorban a véderőjavaslat 25. §-ának megváltoztatása szükséges, mert az fosztja meg a magyart legdrágább kincsétől: hazai nyelvtől és az szolgáltatja ki ifjúságunkat a bécsi katonapárt elosztrákositó törekvésének.

—nyl.

Tisza visszavonulása.

Budapesten a „szabadelvű”(?) párt keddi értekezlete, melyet az egész ország méltó érdeklődéssel várt, a mennyiben ez alkalommal kellett Tiszának nyilatkoznia s egyzersmind annak is eldönni, hogy lemond-e, vagy sem — azzal kezdődött, hogy Ivánka Imre tiltakozott a klub konferenciájának a nyilvánosság elé való hozása ellen. Hasonló értelemben szólalt föl Viay Imre is, a ki bünbánság vallotta be, hogy az ő félhivatalos lapja is közötté eddig más lapok példájára klub-híreket, de ezután nem teszi. Ezzel vége is szakadt az incidensnek. Az értekezlet lefolyásáról nem ugyan közvetlenül a kormánypart köréből, de azért mégis feltétlenül hítes forrásból a következőket jelenti a „Budapesti Hirlap.”

A vitát Tisza Kálmán miniszterelnök nyitotta meg és a következőket mondá: Tisztelt értekezlet! Mielőtt visszatérnék a 25. §. tárgyalására, a hol legutóbb elhagytuk, szükségesnek tartom nyilatkoznia a 14. §-ról. Én nekem ugyan ma is szent meggyőződés, hogy ebben a §-ban nincs semmi alkotmányjogi sérelem s ha hajlandó vagyok módosításra, ezt nem az ellenzék meg az utcai tüntetők pressziója alatt teszem, de tisztán a szabadelvű párt iránt való tekintetből, a mennyiben beláttam, hogy e pártban is többeknek aggodalmaik vannak. Mielőtt azonban a módosításról nyilatkoznék, tudnom kell, hogy a párt minő állást foglal el a 25-dik §-sal szemben. Azt már a honvédelmi miniszter megelőző kijelentésem, hogy a nyelvkérdést, miután az felségjog, törvénybe venni nem lehet, de egy most beadandó határozati javaslat és a honvédelmi miniszter által ismertetendő utasítások, rézelem, elosztták az aggodalmakat a párt sem ellenzávatokkal, sem semlegeséggel nem jártnak ahhoz, hogy e §. a képviselőházban megbukjék.

A miniszterelnök a kijelentése után Csáky László gróf előre is köszönetet szavaz a miniszterelnöknek, hogy hajlandó eloszlatni alkotmányos aggodalmaikat s remélve, hogy a honvédelmi miniszternek is sikerült az a 25. §-nál, lelkes szavakat intéz a párt, hogy felelve a közel-múlt félreértéseit, egy szívvel és lélekkel sorakozzék Tisza személye körül.

Ivánka Imre, mint a párt egyik legöregebb tagja, hasonló értelemben nyilat-

kozván, Gajráy Ödön hosszabb megokolás kíséretében adta be határozati javaslatát, melyet a véderőbizottság kifogásolt javaslat helyett elfogadni kért. Ez a határozati javaslat arra utasítja a honvédelmi minisztert, hogy tegye meg a szükséges lépéseket, mely szerint a tisztizsaga minden tárgyából az állam nyelvével lehessen felelni az esetben, ha az illetők németül kellőképp nem tudják kifejezni magukat, továbbá a vizsgáló bizottságok egy-egy tagja magyarul tudó tiszt legyen.

A hat. javaslat felolvasása után Fejérváry honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a maga részéről elfogadja azt, egyuttal kötelességének tartja nyilatkoznia az utasításokról is, melyek — sajnálatára — még nem készíthettek el, de azok amugy sem képezhetnek elszűllő tárgyat, miután az utasítások végleges megállapítása ő felségének a joga. Mindazáltal a párt aggodalmának eloszlatása végett közli a fontosabb elveket, melyek az utasítások elkészítésénél irányadók lesznek. Ezek az elvek a következők: A nyelvet illetőleg a hat. javaslat tendenciáját követik. A mi a tisztizsaga elveti, ennél a gyakorlatra fektetik a fösulyt s nem csak hogy a létező tantárgyakból hagyják el, de a meg-hagyottakból is csak a legszükségesebbeket fogják előadni. A vizsgáknál ki lesz zárva a szűkebbül megbírálas s az összbonyomlás le a határozó. Ugy a tantárgyak előadásánál, mint a vizsgáló bizottságokban idősebb tisztek alkalmaznak. A vizsgáló bizottságok ezután nem hadtestenkint, de hadosztályonkint lesznek szervezve. Azokat, kik a tisztizsaga megbuknak, nem szorítják a második évb. en alantos szolgálatsra ha magaviseletük kielégítő, módot nyujtnak neki arra, hogy részt vehessenek a tisztiz tanfolyamban. A tankönyvek magyarra és horvatra le lesznek fordítva. Ennyi, a mit jelezhet s ki is jelenti, hogy a képviselőházban csak nagy általánosságban fogja jelezni az utasítások e fobb pontjait, mert a felség jogába tartozó utasításokat nem szabad diskusszió tárgyává tenni. A mit mondott e pártban, azt csak bizalmasan mondta, de meg van győződve, hogy a párt tagjainak aggyalait sikerült eloszlatnia.

Vargics elnök erre, miután a párt tagjai közül senki sem tett megjegyzést a miniszter nyilatkozatára, határozatképp kijelentette, hogy a párt elfogadja a 25. §-t s vele a határozati javaslatot.

Most ujra Tisza miniszterelnök állott föl, mely csend között. Meggyőződven arról a párt hangulatából, hogy hajlandó a 25. §-t megszavazni, elmondja, miként véli eloszlatni az aggyalokat a 14. §-nál. E §. ugyancs az első belezésében az ujnezületé: 103.100 főben állítja meg a monarchia mindkét államra nézve, az utolsó népszámlálás eredménye alapján. Ezt kiegészíti ezzel a mondattal: „E jutalek megállapítása a legközelebbi tíz évre érvényes.” Ezzel a sérelmesnek vélt §. vissza van állítva a régi alapra s azt

hiszi, hogy nemcsak a párt, de általában az egész nemzet alkotmányjogi aggodalmait el lesznek oszlatva.

A párt élénk éljenzéssel fogadta a miniszterelnök e nyilatkozatát, habár, mint a következők szónok: Hegedüs Sándor is kifejté, e §-nak régi alapra való visszaállítás feleében nagy áldozatot hoz a párt is. Ő neki a 25. §-nál most is meg vannak aggodalmi, különösen társadalmi szempontból, a 2-ik évi fenytés miatt, de miután a miniszterelnök a pártjéért megtadta meggyőződését, a pártnak is viszont áldozatot kell hoznia s impozans módon kell megmutatnia, hogy erősebb, öszszetartóbb, mint valaha.

Még csak György Endre szólalt fel s mondta kívánatosnak, hogy a honvédelmi miniszter a háiban is ismertesse az utasításokat, hogy ezáltal némileg könnyítve legyen a szabadelvűpárt helyzete az ellenzékkel szemben.

Fejérváry ujólag ismételte, hogy ezt nem teheti, mert a felség joga nem lehet diskusszió tárgya.

A pártelnök erre kimondotta, hogy a párt ugy a 14-ik, mint a 25-ik §-t elfogadja. Erre az értekezlet el akart oszlatni, de Tisza kívánságára folytatták tovább a részletes tárgyalást. A képviselők figyelmét azonban nem lehetett fektetni a további paragrafusok részére. Nehányan felszóltak egyik-másik §-nál, de általános figyelmelenég közt s egy §-nál Tisza meg is kérte a felszóllókat, hogy lehetőleg a háiban ne szóljanak fel, ezzel is nyujtani a vitát, mely különben, reméli, egy hét alatt véget ér. Véég is szaladtak hamar a 80. §-on s az értekezlet, mely este 6 órakor kezdődött, 9 órakor ért véget.

A hangulat a kormánypartban az ezen értekezlet után is még rendkívül nyomott. Azok, a kik a legerősebb aggodalmakat tápláltak, első meglepetésükben nem is tudták, mit tegyenek: szóljanak-e, nem-e. Az elnök meg hirtelen kimondásával a „párthatározatnak” igyekezett elébe vágni az esetleges felszóllásoknak. A hangulat olyan, hogy még mindig sokan vannak, kik a 25. §-nál nem találták meg az arányhidat a tisztességes visszavonulásra s ezek egyzerserten nem fognak szavazni. Miután Tisza elég okos volt addig nem nyilatkozni határozottan a 14. §-nál, míg a 25. §-ra nézve tisztában nincs a pártival s ezzel mintegy fölvette a pártkérdést: most csak arról lehet szó, hogy sokan nem szavaznak. A ki ellene szavaz, az nem tagja többé a pártnak. Szóval kislült a végén is, hogy a kabinetkérdés egy-értelmű a pártkérdéssel.

Színház és erkölcs.

Városunkban, midőn oly örvendetes lendülettel indult meg az új színház építésére a mozgalom, a lelkes polgárság hazafias áldozatkészége oly meglepő eredményeket ígér: minden jóra való városi polgár az

lit át a fő folyamág rengő árjain; a ligeti erdők zöldelő falakként szegélyezik mind a két partot, a meddig a szem ellát: mely csöndesség uralkodik, csak olykor-olykor szakítja meg egy-egy gözhajó az este nyugalmát.

A kavicsos partokon halászok állnak szoborszerű mozdulatlanúságban, szájukban pipa, rajtuk rongyos ruha, arczuk naptól barna, kezökben kis háló, — tengeri rablóknak nevezik őket a nép e vidékeken. Főkeresetforrásuk a halászat, mely, hiányos szerszámokkal tekintve, tiszta szerencsejáték; törrel való madárfogás, a nagy számmal ide kerülő hullák fölkeresése, famászás és fészékesedés pedig a melléke jóvedelemforrásaik; s a nyomorúságos csónakokon bármilyen időben való evezés, az alig egygyéallott jégtorlatnak hid gyanánt való használása olyan ügyesség, melyekben a félig vízben, félig szárazon élő kétlaku-féle emberek valóságos mesterek.

Hűvös, teljesen sötét nyaratói éjszaka borul a környékre; egy csónak gyorsan siklunk tova a Dunán. A folyam fölötté alás és fölözödő nedves kőd hidege csontot és velőt átjár s a part magas nádflúvát hármat lepi meg, mely itt minden éjjel dunszt borít el mindent.

Távol keleten lassankint virradni kezd, az ég egyik felét mind hosszabba-hosszabba nyuló világos sávok futják be, míg a másik fele még olombarna színben uszik. Csak az erdei bagoly kiáltozása, a parlagi szalonka hosszan nyujtott fitytye, az éjjel halakozó gém rikácsolása, valamint a szantó(öf)dekről s kis patakotól a ligetekbe határozó bagolyok végtelen sorának surranó szárnycsapása zavarja föl a szeptemberi éjszaka főséges nyugalmát.

T Á R C Z A.

A dunai ligetek Bécsből a magyar határig.*)

Rudolf trónörökösöktől.

A Duna valamennyi ága a dús csapadék által minden évb. olyan nedves levegőt idéz elő, mely az édesvíz tevékenységével egyetemben érthetővé teszi azt a bujaságot és változatosagát a növényzetnek, melyely az általában gazdasága is őszhangban áll. A rovarok, különösen pedig a szunyogok valóságos csapásának válnak itt a meleg évszakban s vannak olyan meleg esték, melyeken a pocsoylaktól környezett bozótok némelyikébe csaknem lehetetlen embernek behatolnia. Cuszmánaszók kétlakuak is vigan és meglehetősen számos fajjal tenyésznek itt; a magas fűben sziszegő cigyók és gyíkok, valamint a megzámálhatatlan vízi és száraz békák egy csoport sem emelik e táj kecsességét. A békák, a gyakran roppant nagy harszák, a természetes stülökről, csukákról s egyéb effélékről, melyek langyos nyári estéken, sőt a téli zivatark idején is száz meg száz halászat foglalkoztatnak a Duna partjain, ne szóljunk itt többet.

Egy szép, de Közép-Európában már mindenütt ritka állat, a szorgalmas hár, 1850-ben még előfordult a dunai szigete-

ken. A Kreuzgrund és Rohrwärth közti csendes magányos Duna-ágakban, az ugynevezett oldal-síókban („Einrinnen”) állottak az utolsó hópaloták, de e sajtárszerű gyarmatok és furcsa lakók már régen eltűntek örökre. Uzet itt is látni mindenütt, e gyöngéd vad azonban sokat szenved szigori teleken a jéjaztól és az aradásoktól. Mint minden ligetben, ugy különösen a szigetekben jóval nagyobbra és magasabbra nő az őz testben is, szarvait illetőleg is, mint a hegysegekben s más vidékek erdőiben. Ugyancs az eset a nagy vadaknál is. A széles és dús ágogú agancsokkal ékesített szarvasoknak igazi díszpéldányai népesítik a zátónyoknak igen sarjerdőt és szellős nádasait. Idegen vándorok is mutatkoznak olykor olykor e területen; a legutóbbi tizenöt év alatt még vaddisznó, farkast és vadmacskát is ejtettek itt zsákmányul, de ezek csak ritka vendégek.

Az évszázak hatása alatt gyökeresen meg-megváltozik a ligetek jellege, melyeknek arculata első sorban a növényzetből függ. Hogy e vidékek típusáról az olvasónak röviden képet nyujtsunk, járja be velünk e csöndes tájakat tavasz nyiltakor, nyár utolján és téleiben.

Tavasz van; világoskék az ég s melegek a nap sugarak, melyeknek a homokpadokon előmő fényében csernyi apró kagyló csillag kristálytiszasággal; zöldséves villog a Duna s alacsony benne a víz állás. Kaviatorlatokon át s lengo sarjfüzések közt, melyekből nagy szemű parlagi szalonkák, apró homoki libucok és lilék röpönnék fel hőszeasan nyujtott kiáltozással, vizágak és pocsoylak mellett haladunk el: a nád már magas s a nagy bokréjtájú vízi virágok, meg az úde zöld

levelek közt a halak és számtalan békák surrnának ide-oda; lépteink alatt itt forró kavics ropog s odább egy lépéssel már mely iszapba sülledünk. Itt vadkacskák kelnek szárnyra, mind párostul, jédkitűben fészkeköt odahagyva, amott egy-egy fölriadt vidra siklik be a tiszta vízbe. Egy meredek esőtől parton fölkapaszkodván, behatolnak a ligeti erdő titkaiba. Magas nádflúvek, sűrű bozótok, iszalaggal és vad komlóval körülhalózott égerfák akadályozzák haladásunkat lépten-nyomon.

A nyárfák oly sajtárszertlen erős illatnak, az utolsó ibolyák már sápadognak, az első gyöngyvirágok most kezdenek illatozni, a medvehagyma és egyéb hagyományos növények most nyitják virágaikat, minden fakad és zöldel, sűrű lombátor terjeszkedik fölöttük, melyben fülemilék csattognak és aranyos sárga rigók surrognak sűrűtöze, szerelmes gerliczék és örös galambok turbékolnak a magas fehér nyárfák koronái közt és varjak ülnek károgva fészkeik mellett.

Most egy tisztásra értünk. Karsus sztrike törzsek nyulnak föl magasa, tetemes számú ragadozó madárfészkek tartva villasztré ágakon; vörös és fekete kanyák, úlyvek, rárók és kisebb sólymok pompás életet élnek itt; a növények fészkeiken élnek, míg a himek fel az éther-kék levegőben gyakorolják reptelébéli ügyességüket; imitt-emott még egy-egy félrefutott régi nagy sasfészek is fityeg egy-egy vastag ágon, mint bizonyoságnak, hogy itt hajdan még nagyobb ragadozó szárnyasok is tanyáztak. Odább a szalderől szélén tükés bokrokkal, magas flúvekkel és egyes nádesomokkal be-nőtt vágáson kell áthaladnunk; itt faczának röpönnék föl kiabálva és mindent-

nen tánczóli reptelével szállonganak föl a földön fészkelő kéklő réti, fehéres mezei és rozsbarna nádi úrvölgyök; amott egy őz néz félénken az idegen betolakodókra s a közeli széles schönau Duna-ág fölött zsákmányra lesve kereng egy-egy halászas.

Most pedig a bennök elénk taruló sajtárszerű élettét két, nem igen nagy erdő-részt köti le figyelmünk; mind a kettő magas nyárfaköblől áll, melyeknek vaskos törzsei közt sűrű al-növényzet van és apró iszapos vízerék kanyarognak. A fakat mindenféle kerek és lapos fészkek lepik el; a földet pedig vastag guano-réteg borítja; félig rothadt, részben már kikezdtet halak fertőzötték itt a pohoş legyekkel és zümögő szunyogokkal telt levegőt. Fent a fatetőkön élénk élet uralkodik, teljes nási díszben levegő sztrike géme s zöldsé szint játszó eseten kárakatonák áldogálnak fészkeiken s a faágakon, vagy ide-oda röpökdenek zajosan és rikácsolva. Szakadatlan nyugtész-mozgás tölti be az egész erdőt, hajnalól estig száz meg száz együtt fészkelő madár vonul vadászó helyéről a Dunához és más széles folyamágakhoz, hogy költő nöstényeiket vagy éhes fiókjaikat eddellett ellássák. Halászat és evés az egymásra örökké gyorsan következők alap-eivei e madárnépességnek, s alig képzélhető el, hogy mennyi halat kénytelen itt a Duna a tavasz folyamán, kivált pedig nyárbán szolgáltatni, mikor már az új madárnemzedék is kijár a kéklő vízerék.

A fehér eszlők alvó helyeikre, a fűvenytorlatokba szállingóznak: egy falka bibicz visongva röpödni körül az iszapos helyeket, halak szökdelnek ki magasan a hullamokból legyek után kapdosva s tude esti szellő subog végig a Duna mentén; bealkonyodott s minket egy csónak szál-

* Rudolf trónörökös „Az osztrák-magyar monarchia irásában és képmén” című munkába hosszabb cikket írt e czimre a dunai ligetekről. Az érdekes leírásból közöljük azt a részt, mely Lobau és az albern-mannswörthi ligetek közt kezdődő nagy szigetekről vagy nedves ligetekről (Haufen) szól.

Öszinte örömtől áthatva bizalommal néz a közel jövő elé, melyben a nemzet kulturának, a magyar színeszetnek megfelelő csarnokot emel Pécs város közönsége a társadalmi erkölcsi és anyagi hozzájárulásának segítségével.

S mi történik most? Egy megdöbbentő hang rizza meg a kedélyeket, melyet a kőszia meg a szárnya kap a szélrózsa minden irányában s mi kénytelenek vagyunk pirulni; a megsértett polgári önérték erkölcsi érzék ajdud föl bennünk.

Azt mondják, hogy a pécsi káptalan azt határozta volna a város és megye hazafias mozgalmával szemben, hogy egy krajczárt sem ad a város új színházának felépítéséhez, mert a színházaterkölestelen intézménynek tartja.

Lehetetlen, hogy a pécsi káptalan ezt mondomta volna. Mi nem hisszük!

Nem hiszhetjük, mert mi a pécsi káptalan sokkal jobban ismerjük a város ténylegétől, melyben a szép, jó, nemes iránti hazafias buzgóság és áldozatkészség nyilvánult, sokkal inkább megtanultuk tisztelni és becsülni, mintsem ilyen lelki sötétséget, hazafiatlanságot fölvehetnénk róla.

Rágalom, hogy a pécsi káptalan visszavonja jóteknony kezét s még nagyobb rágalom, hogy a magyar színház erkölctelen intézménynek tartja.

Ez nem lehet. Ország, világ elismeri, hogy a leghathatósabb kulturális tényező a színház s ki merésznél tagadni, hogy a színház nem az élet iskolája? Igenis a magyar színház egyik leghathatósabb fejlesztője a nemzeti nyelvnek, nemzeti kultúrának. Halhatatlan emléki Kölcseynek a nemzeti kultúra hőmérőjének nevezi a színeszetet. Mit látunk a színpadon? Az élet hí képtét. S minden dráma cselekményéből a közmorál a nap ragyogásának tisztaságával tör elő. A jó győzedelmeskedik, a bűnös elbukik. Hát a színház, a hol az emberi élet különböző hibáit, bűneit állítja szemközti a világgrenddel s közérkölcselel csak azért, hogy tanulságot ad emberi szívet javára, az örök igazság törvényei szerént elérje a bűnhődés keze a bűnös s a jó elnyerje földi jutalmát, a sikert, a célt, a miért küzdött; hát a színház, a hol ilyen tanulságot meríthet a társadalom, kérdjük: hogyan lehetne erkölctelen intézmény?

Igaz, nem tagadjuk, mindenütt lehet visszaélés; vannak ledér operettek, erkölctelen férczművek; de képzelhető-e, hogy valaki kivágná dúsan termő gyümölcsösét azért, mert abban férges gyümölcsök is teremnek?!

Az erkölcsértő színművek ellen van orvosás. Ott a színtügyi bizottság, ennek jogában áll ellenőrizni, hogy a színházban mit adnak. Kérje be a színtügyi bizottság pontosan a színgaz-

gatóktól a repertoárt; olvassa át a darabokat s ha olyanok, melyek sértik a szemérmest vétenek a közérkölcse ellen, ne engedje színpadra vinni. Ha maga a színész viselkednék illetlenül, vagy erkölctelenül, ott a rendőrség érvényesítse a törvény szigorát s büntesse meg az olyan színészt, a ki letépi Tália szepültlen homlokáról a tisztá pártát.

Kivételes esetekből indulni nem lehet s egyesek hibájáért az erkölctelenséget bélyegét nem szabad a magyar színészetre sütni.

Ezt csak rossz akaratból tehetné valaki; a káptalanról azonban a rossz akaratnak halavány árnyéka sem tehető föl.

A rosszakaratu hir ellen tiltakozunk kell.

Mert rendkívül sérelmes volna Pécs város és Baranyamegye hazafias polgárságára, ha a kőszia hir, mely már a helyi lapokban is tudomásul vétetett, valahol a könnyen hívők közt hitelre találna.

Sérelmes, mert ugy tűnnék föl a helyzet a káptalan ajkára rosszakaratu ragérőszakot kijelentésből, mintha a város és megye polgársága egy erkölctelen intézményre gyűjténé össze véres verejékekkel szerzett filléreit. Nagyon természetes! A káptalan az odózus hir szerint azt mondja, hogy nem ad egy krajczárt sem az új színházra, mert erkölctelen intézménynek tartja s a város és megye közönsége lelkes odaadással fázadozik, hogy az új színház felépítésére, ha csak egy téglával is hozzájáruljon.

Ezt elhallgatni lehetetlen volt; vissza kell utasitanunk a csúf ráfogást.

Ha azt mondják, hogy a káptalan elhatározta, hogy nem ad s ezen mindenetre leendő határozat indokál akármí más mondanak, akkor nem volna oly kinos hatású, noha ehhez is szó férne, mert a káptalan tekintélyes vagyonát valamikor arra kapta, hogy annak a jóvedelméből templomokat, iskolákat építsen és tartson fenn, a közművelődést segítse elő, a hadsereg létszámát gyarapítsa stb., ma azonban az iskolák hitoktatóit is a város fizeti, hát méltán elvárható, hogy saját böles belátás s nemes szíve és lelke sugallata szerént járuljon a közügyek előmozdításához, a közezőlok elősegítéséhez. De ismételve mondjuk, nem volna oly lesújtó a ráfogás, ha azt nem fogták volna a káptalan ajkára, hogy azért nem járul a város lelkes, hazafias mozgalmához, az új magyar színház létesítéséhez: mert a színházaterkölcstelen intézménynek tartja.

Mi azzal a meggyőződéssel, hogy ezen rágalom sehol sem talál hitelre, elvárjuk, hogy a pécsi káptalan, melynek szép, nemes, magasztos és áldásos cselekményeiből a társadalom halálja a halhatatlanság örök zöld koszoruját már rég összefűzte a szeretet, tisztelt és nagyrabecsülés szent kötelékével: nagylelkűségével s hazafiaságával el fogja venni a rosszakaratu rágalom

fulánkjának mérgét s ő is részt vesz Pécs város és Baranyamegye közönségének hazafias nagy munkájában, melylyel a nemzeti kultúrának, az erkölctös magyar muzsának templomot igyekszik emelni a magyar nemzet, a magyar társadalom dicsőségére.

Ugy legyen!
Várady Ferencz.

Különlélek.

— A királycsalád Budapestén. A megpróbáltatások nehéz napjaiban hű magyarország fővárosába hétfőn érkezett a koronás király családjával. Budapest főváros, az ország szíve, megmutatta, hogy a királyi család gyászában mily igaz, őszinte részvételt osztozik s olyan tünetű részvétellel és szeretettel fogadta az uralkodó családot, amely bizonyára enyhítő balzsamul szolgál a király atyai szívének. A főváros lakossága megható módon tüntette ki, hogy el-hal koronás királyáért s viszont a király is meggyőződhetett arról, hogy sehol sem ragaszkodnak ugy hozzá és családjához, mint éppen itt, az udvari körök által oly méltatlanul mellőzött magyar fővárosban. Hétfőn délelben már az egész főváros készülődött a király fogadására. Valóságos emberáradat indult a pályaház felé; a lovasúti kocsiak az utolsó helyig megteltek, alovást előre nyomulni s déli 1 órától kezdve megkezdődött a magánfogatok és bérkocsik felvonulása is. A vacsi-köruton, Arany János-utczán, akadémiá utczán, lánczidon és Albrecht-utcon díszlovagrendűk voltak felállítva, míg a járdákon a polgárság képezett sorfalat. A pályaház előtt óriási embertömeg verődött össze, melyben a kivonult 80 rendőr csak nagy ügygyel-bajjal tudta feltartani a rendet. A külön udvari vonat pont 2 óra 40 perczkor érkezett meg. A harmadik szalonkocsiból mindjárt a megállás után ő felsége a király szállt le, aki huszár tábornoki egyenruhát viselt, karján s karjátján a gyász jelvényeivel. A király, bár a kiállott színdevések nyomott bagytak arczán, friss és jó szímben van. Az uralkodót az egybegyűlt levett kalappal s néma hódolattal fogadták. A király a peronnon egy pillanattal megállt s lesegítette a nyomába lépő királyasszonyt, aki fekete ruhát és talpig zöld gyászfátyolt viselt színtgy, mint az utána következő Maria Valéria királykisasszony, kinek arczát hasonlóan elfőlte a sűrű fátyol. A király karján vezette az udvari várterem felé a királynét. E közben Tisza Kálmán miniszterelnök mely főhajással üdvözölte a királyi párt. A király szótlanul melegen megrázta jobbát, a királyné kezét nyújtá s Tisza tiszteletteljesen csókolta meg. Többek tisztelgését fogadva kocsiá iltek. A királyi család kocsijai csak lépésben haladhattak előre s az óriási közönség kalaplevede ködölogatással üdvözölte a királyt, ki meghatottan köszöntögetett jobbra-balra. Az egész menet a mely gyászjellegét viselte magán. Nemesak az udvari fogatok lovai voltak feketek, de a máskor oly fényes szerszámok, udvari cselédesség aranyos díszruhája is mind feketével volt bevonva. Az a közönség, amely a peronnon öszegyűlt, tudott magán annyira uralkodni, hogy csupán néma csöndességgel fejezte ki hódolatát a királyi pár iránt és velük együttérzést az ő nagy gyászukban. A pályaudvaron azonban már megkezdődött a vissza nem tartható éljenzés, mely aztán zúgott, harsogott mindig jobban, olyan arányban növekedve, amint a királyi pár közeledett a várpalota felé. Közben pedig Tiszát „abzug”-oltak.

— Kossuth a király gyászáról. Kossuth Lajos hosszabb és rendkívül érdekes levelet intézett Helly Iguác képviselőhöz

A levél annyira magánjellegű, hogy egészében nem hozható a nyilvánosság elé. Egyes részleteit a következőkben ismerteteljük: Kossuth nagy érdeklődéssel s szakadatlan figyelemmel kísérte a véderőjavaslat felett felolult vitát. Nagy elismeréssel szól az ellenzék „dicsőséges parlamenti viadaláról”, a hatalmas beszédekről, melyet „parlament mestermű”-nek nevez. Maga is szándékozott a nagyon tössű tárgyban nyilatkozni, de aztán cselészternek találta bevárni a fejleményeket, a közbözött tragikus esemény folytán. Ez eseményről, ismert inkompatibilitási elvénél fogva, politikai szempontból nem szól, de mint ember — így ir — megilletődéssel értesült róla s őszinte részvételt érez a tragikus esemény felett, mely csakugyan megrendű szerencsétlenség a családra. Ha reá kellene mutatnia, hogy hol kereshető a vigasztalódás, azt kellene mondania, hogy az atya keressen vigaszt az uralkodó hivatásában s mint Lucius Emilius Paulus Róma népéhez a forumon, mondja: „Hanc cladem domus meae vestra felicitas consolatur.” („Házam e veszteségeért vigasztaljon a ti boldogságotok.”) Nagy hazánkfia, mint e levélből örömmel értesülünk, jó egészségben van s habár lassabban s gyakori megskazitással, mégis folytatja „íratai” rendezését.

— A képviselőház csütörtökön kezdte meg a véderő javaslat részletes tárgyalását. Ami a véderő-javaslatot illeti, ha Tisza azt hiszi, hogy sima vitára van kilátása, alaposan csalódik. Az ellenzék, amint kötelessége is, el fog követni mindent, hogy a javaslatot törvényre lenni ne engedje. Természetesen különösen a 14. és 25. §-ok körül fog a vita legnagyobb hullámokat csapni. A 25. § hoz, mint értesülünk, nem kevesebb, mint hatvan ellenzék képviselő készült szólni. Ezenfelül erős vita lesz a függetlenségi párt két főindványánál, mely közül az egyik a katonaságuk az alkotmányra való föleskötését, a másik a hadseregben a nemzeti színek és jelvények használatát követeli. A két ellenzék a harcot közösen folytatja s egymás határozati javaslatát is módosítását szavatavál támogatni fogja. Mindenesetre a vita olyan lesz, amióre még nem volt példa a magyar parlament történetében; de hát ilyen gyalázatos törvényjavaslatlalt nem is sértették meg soha a magyar nemzet ünnezeit.

— A pécsi izraelita hitközség gyászja. A Májlah-téren emelkedő díszes imaház felszentelése óta nem gyűlt oly fényes és nagyszámú közönség egybe a pécsi izraelita hitközség templomába, mint csütörtökön e hó 13-án délelőt 11 órakor, mikor Rudolf szerencsétlen trónörökösünk emlékezetének tartottak gyászisteniszteletet. Az egész templom fel egészen tetőig fekete posztóval volt bevonva, mely még a hatalmas vas oszlopokat is folyondárként ölelte; fekete színbe borult a följár, a szőszék, a gyertyacsillárók, melyek búsan pislogtak arra a nagy embertömegre, mely a templomot minden zűgában betöltötte. Az első négyszeres ő sor a meghívott vendégeknek volt főtartva, kik teljes számban jelentek meg. Ott volt valamennyi városi és állami hatóság testületileg illető főnökeikkel, élőkön K a r d o s Kálmán megyei és városi főispán, ott volt az összes helyben állomásozó tisztikar ezredeseikkel, fényes nagy számú, különböző vallás felekezethez tartozó hölgyközönség, mely az 5 emeleti karzatot töltötte meg. Pont 11 órakor megszólalt a hatalmas orgona, melyre a templomi kar énekelte szívhez szóló alkalmi gyászkarát. „Ha az Isten kedvesünket éltőköl kiszőlítja”, C a r m i o l Albert főkantor óriási hanganyagával betöltötte a tág templomot, mire Dr. Bárány József, fővárosi tanfelügyelő lépett a sok éven át elárvult szőszékre, hogy Rudolf

trónörökösöl emlékezzék meg, és az Ég áldását könyörögje le az uralkodó ház, a trónörökös özvegyének és kis leányának, Erzsébet főhercegnőnek. Dr. Bárány, kit a hitközség rabbinjának akar szerződöttni szép és értelmes előadásával, tartalomú beszédével nagy hatást ért el, és így valószínű, hogy meg is fog válszatni. S fél óráig tartó beszéd után a főkantor énekelte meg egy gyászdalt, a kar is énekelte gyász kórusának utolsó szakaszát, mire a fényes istentisztelet, mely teljesen magyar nyelven tartott meg, véget ért.

— Gyászisteni tisztelet a vidéken. Rudolf trónörökös 6 es. kir. fensége lelki üdvéért gyászisteni tisztelet tartatott a büdöfai hely. hív. egyház templomában épen a temetés napján és órájában. Reggel és délelben a har. ngok érc nyelve és a gyászlobogó hirdette a nagy ünnepeit méltó komolysággal, felhíván a lakosságot a hódolat teljes részvét kifejezésére. A temetés napján déltán 1, 4 órakor volt az első harangozás a beharangozás pedig pontban 4 órakor. Egy alkalmi ének szomorú elzengése után az egyház érdemeken megőszült, de még mindig ifjú lelkesedéssel bíró lelkipásztor lépett a szőszékre és megható alkalmi beszédet tartott; ezt követte a szépen átgondolt ima, melynek szívhez szóló igaz részvét hangjai a szunfóság megtelt templom hallgatóiban őszinte részvét könyeket gerjesztettek. Isteni tisztelet után ismét egy óráig harangoztak az ezzel az ünneplésséggé véget ért.

— A pécsi kiállítási sorsjársék lüzása f. é. február hó 10 én tartott meg a város ház közgyűlési termében. A kiállítási végr. bizottsági tagok, a pénzügyminiszterium részéről kiküldött Wittmayer pénzügyi titkár és a helyi közig. hatóság megbízottja Vaszary kapitányon kívül — kik hivatalos minőségben szerepeltek, szép számu közönség volt a sorshúzás tanúja. Míután az 5 ezer sorsjegyszám jelenléte konstataciókat s azok az urnába tétek, hogy árvalázebi kis fű megkezdte a számok kihúzását. Az elsőnek kihúzott száma (115.) esett a főnyeremény. Továbbá kihúztak a következő számok: 1273—3524—3601—4382—2552—756—387—2883—3717—911—2855—4021—4060—1381. — A kihúzott számok mindegyike a szétküldött sorsjegyek közt volt, de ismét visszaküldettek. Így a siklósi és barsai taksarekpenztárnak, a paksi postahivatalnál stb. megfordult, de onnan visszaküldött sorsjegyek közt volt egy egy olyan, melyre nyeremény esett. A kiállítási bizottság által így megnyert festmények e hó 24-én (vasárnap) d. e. 10 órakor fognak Holló Zsigmond műtermében (főter, Oertzen-féle ház, I. emelet) nyilvánosan elárvereztetni.

— Fölolvasási ciklus a pécsi színház javára. A fölolvasások e hó 17-ikétől kezdve minden vasárnak (farsang vasárnap kivéve) este 6 órakor tartatnak meg, mikor a közönség legkevésbébe van más irányban elfoglalva. A négyzet e célra nagy termét kiváló készség és előzékenységgel teljesen ingyen becsatolta a fölolvasók rendelkezésére. Mivel e mellett másnemli kiadások sem igen fogják a jövedelmet terhelni, a színház-alap előre látvalólag szép összeget nyer. E célra való tekintetből a fölolvasások díja a lehető legcsökélyebbre van szabva, a mi ingyen ruhát mellett tömeges látogatást biztosít. A fölolvasások tárgya a következő: Gerceze Péter dr. Madách J.; — Ember tragédiája; Hekinger I.: „A bolygók lakhatósága.” Lövy L. dr.: „Elményeim Bagdadban és Babilonban.” Kosztka Gy.: „Göethe és Schiller.” — Párhuzam. Maksey Zs.: „A galván áramok föbb hatásai.” (Fizikai kísérletek bemutatva.) Katona Lajos dr.: „Molière otthon és a társaságban.” Hekinger I.: „Az égés tlüneményei.”

Mennél inkább közeledik a nap fölkelte, annál hűvösebben tapad rá a Duna ködje az átnyirkosodott ruházatra. Rövid szünetek e leszámitva, onos utatlan orgonálnak a szarvasok. Keleten mindinkább vidul az ég; meg nincs ugyan a lövsere kellő világosság, de azért csak előre, hogy annál közelebb legyünk, ha majd teljesen megvirrad.

Egy szakadékos magas part fölött, égerfák és nyárfa csalt közt siklunk előre té dig fölözva a harmatban uszó széles levell magas növényektől bokros csalánon és szálas dudváktól. Egyszerre csak lövsere hasonló durranással szöknek szárnya egy pillanat alatt a vizgázatos kacsák; észrevettek bennünket s a bizalmatlan gének is hosszan nyujtott figyelmzetűtől kiáltással lebegnek el a víz tükre fölött. Ilyenkor mozdulatlanul kell várakozni, mert a hirtelen zajtól magzavart szarvasok felbeszakítják reggeli dalukat. De ez nem igen soká tart; a távolban megint megszólal egy hang, majd egy másodík, aztán megint egy s végre közel hozzánk ismét megzendül a szarvas-vezér bugó mély hangja is, a reggeli csöndben. Most vizsgálva, egy ágacska letörése nélkül surranjuk az égerfa berken át; a hang zenéje után itélve helyünkön vagyunk megalapulva néhány ugrással túl jutunk a csaltos s ott térdelünk a meredek esésű part szélén.

A vízben csobogó lépteket hallunk: vad jár ott, mely a sekély folyamogán gázol keresztül, s rövid szüneteket tartó bögő ordítással ugrat meg a vén bajnok egy-egy gyöngye tolokodót. Tisztán hallhatólag nyikorog a kavics a kemény csülkök alatt. Most ideje alátékintennünk a

csöndes víztükörön át a szemközti kis zátony fehéröl homoktorlatára és alacsony füzesére; néhány darab únó jár-kél fel s a végre bokrokon levelezve, s a vénebbje, ugy tetszik, a vadakat előlünk elfedő bozóthoz közeledik. De hát hol a szarvas?

Most a földön valami alakatlan tömeget vesztünk észre s hatalmas agancsokat, melyek ide-oda moznognak; a szarvas az. A víz partja mellett a hűvös iszapban hentesreg, hogy új erőt merítsen; majd föláll s indul figyelmesen az únó után. Itt a kellő idő, de, fájdalom, még nagyon homályos van. Minden percz egy-egy örök-kévalóságá válik, a szem szorongva lesi a virradó nap közeledtét; a farka mind belebél-belebb nyomul a füzesbe s mind ritkábban-ritkábban zendül meg a már eltompuló hang. Ekkor egyszerre csak felharsan fölünk balra egy hatalmas kihívó böges. Magas, dús elágazású agancsok tünnek elé lassan a sűrűsből; a versenyterez, mely az elvonuló ellenségnek bősztellen lopózik utána. A hatás nem marad el. A farkabeli szarvas megáll, dühösen visszafordul, egy tompa kiáltással ad kihívó jelt a csatára, s magásra emelt fölvel nyomul vissza kevély lépteikkel imént elhagyott tizekedő helyére. Most itt a pillanat; vizsgálva puskát emelünk, a célpont már látható, lehet löni; ekkor a szarvas megáll, hogy agancsát erősen hátra hajtja még egy utolsó bögön, hanem most szaporán és habozás nélkül eldördül a harsány puskaszó s messzire elhangzik a csöndes ligetekben. Egy hosszú futomadás jelenti, hogy a golyó talált; nagy szökéssel rohan a megremült szarvas-suta a rejtékelyet adó füzes szigetbe, míg a

hatalmas agancsok him a magasan fölhabzó vízen át, egészen mellettünk a meredek partdalonon keresztül, égerfák és nyárfabokrok közt nagy csörtetéssel a szalderő felé iramodik.

Kékes füst föl a csöndes víz fölött, öszsolvadva a reggeli könnyű párázatokkal; távol keleten ragyogva kél föl a nap a Kis Kárpátok csipketezes csucsai mögül, megaranyozva a tájat s távol a folyamon túl a bécsi messzenéz tar lapályai mögött a bécsi erdő hosszú lánczolatát, mindezek fölött pedig a Schneeberegnek magasra nyuló csillogó csucsát látjuk.

A szarvas nyomán széles vörös vonal vesz észre szemünk: a golyó megtette hatását; most már oda kell visszasietnünk, a hol a vadász a kutyájával várakozik; csak most következik a legkezebebb munka, a szakmány fölkeresése. Eltelte egy óra, a nap már becsültesen sít s a forró sugarak ezernyi ezer szunyogot csaltak elé rejtékelyeikről, arczunk s kezeink körül minduntalan ott rajznak ezek az alkalmatlan verszopók. Ismét helyünkön vagyunk, a kutyát nyomra vezetjük s ő izgatottságtól remegve szimatolja a sötét piros vérszoppeket, melyek felük megszárada tapadnak a széles lapukra, ekkor a vadászól hosszú porázra eresztve, neki iramodik, mi pedig nyomon követjük.

A keskeny égerfa berken hamarosan átjutunk, a ritkás szalderőben csak itt-ott akadályozza egy-egy áll-bözöt a gyors keresést; mos azonban a nyom egy csöndes érhez vezet, egy álló vízhez, melyet nád és fehérvirágok lepnek el. Térdem fölül ére pocolyában gázolunk, melyből iszapos part emelkedik; pompás egy hely; kéklő szítakötők cikáznak a víztükör fölött s lom-

bos ágak csüngenek alá mélyen a magános hely föl.

Ez időtájtban minden a legdusabb zöldben áll, az elérés már közel van, nemzedékek kerednek egymás fölé, a tavasi növények elcsenyvednek a nyár elhatalmazó gyermekeinek nyomása alatt, a talaj nedvessége párolg s a növényélet buja pezsgése dohos, egészségtelen gázokat szül. A sekély víz is rozsból bűz posványképződéseket szolgáltat alkalmat az utolsó hónapok forróságá alatt.

A vadnyom a legsűrűbb bozótha vezet bennünket; égerfa berek ez embermagasságu dudvákkal, náddal, csipős csalánokkal s tövises bokrokkal; kuszó növények fonják körül a fákat s bonyolodnak testünk felső részére, megállásra kényserítve bennünket.

A kutya mind jobban buzza a poráz s mi mind lassabban tudunk utána menni. A vadászkést elő kell vennünk s azzal vágnunk utat lépésről-lépésre.

Neszünköl itt egy magas szarvas karcsu özbak ugrik föl ijedten csöndes tenyárjáról, amott a vadgalamboknak, melyek szeptemberben gyülekeznek össze, nagy rajai szállnak föl csattogó repteléssel az égerfák koronáiról.

A kutya mindinkább serénykedik, magásra emelt orral kezd szimatolni; ügyelni kell, — amott a lombokon keresztül, töltnk csak néhány lépésnyire a szarvas vörhenyes teste ülök föl.

hány izgalmas pillanat telik el, míg a vadállító harsány csabolása örvedetes hangjait füleinkig hat; — most már a lehető legzaporábban kell felé sietnünk. Teste egész súlyával tör, furakodik s nyomul az ember a sűrűn át; végre egy tisztás villan elénk.

Egy széles, félig náddal lepett víztócsában áll néhézkesen s betegien, inas lábaitól alig bírva, a szarvas, agancsai tele vannak a letépett kuszó növényekkel s közbözösen tartóztatja föl a tulságosan vitézkedő kutyát. Egy rövid puskalövés dördül régig a ligetekben s a hatalmas vad életlenül rogy össze.

S minő állat egy ilyen öt mászás dunai szarv! Hosszu vasokos test, vastag nyak, hatalmas szűgy, rövid fej hajlott kosorral, a bikaéhoz hasonló göndör szőr az agancs-rózsái közén és a homlokán, magas, szélesen szétálló barna agancsok elefantoson fehérségű végekkel és lapizka alakú koronákkal, ezek bélyegzik öt még ös szarvassá, a melyen kint a sík földön és az állatkertekben már régóta nem található többé.

Később, még októberben is, mikor főt a fak koronáin a vadszölő lombfüzerei már pirosának, a lombozat színt változtat és egyes levelek az első fagyoktól lehámolva a földre hullogalnak, van szépése a ligetekben. A terjedelmes homoktorlatokon ezer meg ezer vadlud álldogal pilhenőt tartva, de az első hideg nap tova hajtja őket a Duna melléki rövid tanyázásból délibb tájakra.

Csarnok.

A megbűnhődött kíváncsiság. Pali! az Istenért mi történt veled — kérdém elrémült barátomat, midőn az utcán vele találkoztam — hiszen olyan az orrod, mint az érett patlizsán.

Table with 2 columns: Item (Gabona-árjegyzék, Buza, Kétszemes, Rozs, Árpa) and Price/Weight.

Table with 2 columns: Item (Kukorica, Hajdina, Zab, Széna, Szalma) and Price/Weight.

HIRDETÉSEK,

Jó tanács. aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetében lehet megismerni...

Brüsszelben az 1888-ik évi nemzetközi kiállításán a rany és emmel kintüntetett gazdag szénsavtartalmu asztali és gyógyviz.

Arverési hirdetmény. A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kniez György bikali lakos végrehajthatóknak özv. Parcz Örsze és társai bikali lakos végrehajtható elleni 300 ft tökekövetelés és járuléki iránti végrehajthatási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sádsi kir. járásbírósgal területén levő a bikali 286. sz. tjkvben felvett 177. sz. házra 200 ft becsárban; ugy 1/2 telekre 1573 ft becsárban az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a tennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi márczius hó 1-ső napján délelő 10 órakor Bikal községvárosánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Maggi Bouillon. Extracte, (20-1) elvan ismervé, hogy a legjobb és a legolcsóbb leves-kivonat husvagdalékkal, leves-liszt hüvelyesveteményekből.

Matros János vaskereskedő. Pécsé, a Király-utczában ajánlja nagyválasztékú raktárát, melyben a lehető legjutányosabb áron kaphatók korcsolyák, gazdasági eszközök: szecskavágók, répavágók, aratógépek.

LAUBER REZSŐ (Pécsset, Mária-utca 4. sz.) a káptalani keresma fölött jobbra levő téglagyar tulajdonosa és cserepes elvállal mindenféle cserepes munkákat és javításokat 3 vagy 6 évi szerződés mellett, valamint új tetőzetek beföldését egy évi jótállás mellett.

„CONCORDIA” első pécsi temetkezési vállalat Kis-tér 11-ik szám. Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások felállítására — temetések rendezésére, — egy a halottak szállítására létesített üzletünket újabb átalakítások, — mindennemű igényeknek megfelelő felszerelések beszerzése, valamint tápintatos rendezői alkalmazásai folytán jelenleg oly helyzetbe hoztuk, hogy minden osztályu temetkezéseket — úgy helyben mint a vidéken a legnagyobb pontossággal s az eddiginél és minden temetkezési vállalatnál sokkal díszesebben és olcsóbban vagyunk képesek kiszolgáltatni.

Értesítés. Hogy igen tisztelt vevőim igényeinek minél inkább megfelelhessenek a pellérdi uradalom tejárulásán kívül a göröcsönyi uradalom tejárulását is megszereztem s azon helyzetben vagyok, hogy a legkifünőbb minőségű hamisítatlan tejet zárt palaczkokban házakhoz szállíthatom literjét 8 krjával számítva úgy télen mint nyáron.

Eddig még fölülmulthatlan a MAAGER W.-féle cs. kir. szabadalmazott, valódi tisztá Csukamáj-olaj MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN. Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyen emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább legjobbnak elismert szer: mell- és tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, bőrkütsések, mirigyek, gyengeség stb. ellen — egy üveg ára 1 ft. — kapható gyári raktárban: Bécsben, Heumark, 3. sz. alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb s jobb nevű gyógyszerüzeteiben.

Üzlethelyiség változtatás. Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy 28 év óta a városház épületben fennállott keztyű-üzletemet saját házamban Király-utca 5-ik szám az „Arany-hajó” szálloda mellé helyeztem át. Az eddig tanúsított szives bizalmukért köszönetem kifejezve, kérem ezentul is vele megtisztelni. Kiváló tisztelettel Hamerli J., keztyű-gyáros.